

Szabó Hedvig¹

A tudomány és a nemzetbiztonsági érdek mint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok tudományos működésének új modellje, különféle tényezők hatása innovációs tevékenységükre a mesterséges intelligencia korában

Science and the National Security Interest as a New Model for the Scientific Operation of Civilian National Security Services, the Impact of Various Factors on Their Innovation in the Age of Artificial Intelligence

2023. április 3-án létrejött a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok közös Tudományos Innovációs Fóruma (TIF). A tudományos munka a TIF megalakulása előtt is szerves része volt a szolgálatok elmúlt évtizedekben változó szervezeti keretek között végzett feladatainak.

A tanulmány bemutatja, hogy milyen rendezőelvek segítették a TIF létrejöttét, valamint a Nemzeti Biztonsági Stratégia által megfogalmazott elvárások hogyan képeződnek le a szolgálatoknál, milyen feladatok, megoldások és képességek (tervezés, reziliencia, együttműködés, innováció) jelentek meg. Az írásom ismerteti továbbá, hogy miért kerül előtérbe a szolgálatok rendszermodelljei közül a kooperatív működés a tudományos területen is, és összefoglalja a TIF célkitűzéseit és a Triple Helix² rendszerben való tudatos közreműködésre való törekvését.

Kulcsszavak: nemzetbiztonsági szolgálatok, tudomány, kooperáció, kutatás, fejlesztés, innováció

¹ C. egyetemi docens, Nemzeti Közsolgálati Egyetem; doktori hallgató, Széchenyi István Egyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, e-mail: szabohedv@gmail.com

² Az egyetem–ipar–kormányzat együttműködése a gazdasági, társadalmi fejlődés érdekében.

On April 3, 2023, the joint Scientific Innovation Forum (TIF) of the civilian national security services was established. Even before the TIF was established, scientific work was an integral part of the services' tasks in the changing organisational framework of the past decades. The paper will describe the organizing principles that helped to create the TIF, and how the expectations of the National Security Strategy have been translated into the services, tasks, solutions and capabilities (planning, resilience, collaboration, innovation). Furthermore, why the services' system models also focus on cooperation in the scientific field. The paper summarises the objectives of the TIF and its ambition to contribute consciously to the Triple Helix system.

Keywords: *national security services, science, cooperation, research, development, innovation*

Bevezető

2022 nyarán a kormány megalakulásával a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok történetében új fejezet kezdődött: 12 év után ismét közös irányítás alá kerültek ezek az egységek. Ezáltal új lehetőség nyílt arra, hogy a hírszerzéssel, az elhárítással, a technológiai kiszolgálással és a kormányzati tájékoztatással foglalkozó szervezet munkatársai együtt gondolkojanak annak érdekében, hogy a nemzetbiztonsági érdek³ érvényesítése megvalósuljon. Az új struktúra kialakítása számos megoldandó feladatot határozott meg, így többek között a – jelen írás szempontjából fontos – tudományos kérdések, a tudományos munka újragondolását.

Mielőtt rátérnék a TIF-fel kapcsolatos konkrétumokra, érdemes áttekinteni, hogyan alakult a szolgálatok tudományos tevékenysége. A Hazai Lászlóné és Dobák Imre *A tudományos munka szerepe a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat életében*⁴ című cikkében már kidolgozott felosztást követve szétválaszthatjuk a szervezetszerű tudományos munkát, az önálló kutatás-fejlesztési tevékenységet és a tudományos munka egyéb kereteit.

A demokratikus keretek között működő szolgálatoknak a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (Nbtv.) 9. §-a alapozta meg a szolgálatok önálló kutatás-fejlesztési tevékenységét, mivel kötelezettségként írta elő, hogy „végezzék a feladataik teljesítéséhez szükséges technikai rendszerek, eszközök beszerzését, kutatását, fejlesztését és az eszközök alkalmazásával kapcsolatos szakmai felkészítést, mindezek érdekében együttműködhetnek egymással és más szervekkel”.

Az idézett szakasz a K+F tevékenységet célorientáltan közelíti meg, hiszen annak érdekében kell végezni kutatást, fejlesztést, hogy az alaptevékenység végrehajtását segítse. Ha ezt az 1995-ös szabályt mai környezetben értelmezzük és az alapkutatás – alkalmazott kutatás – kísérleti fejlesztés hármasába helyezzük, úgy kijelenthető, hogy a jogalkotó az alkalmazott kutatást helyezte előtérbe. Az alapkutatásnak ugyanis nem célja, hogy kilátásba helyezze az új ismeretek közvetlen alkalmazását

³ 1995. évi CXXV. törvény 74. § a).

⁴ HAZAI–DOBÁK 2020.

vagy felhasználását, míg az alkalmazott kutatás az alapkutatás eredményeinek lehetséges hasznosítását, illetve valamely előre kitűzött cél eléréséhez új módszerek vagy eljárások meghatározását szolgálja.⁵

A definíció alapján a szolgálatoknál folyó kutatási tevékenységnek egyértelműen a feladatok teljesítéséhez szükségesnek kell lenniük, ebből következően az előre kitűzött célnak kapcsolódnia kell a szolgálatok jogszabályban meghatározott feladataihoz. A szolgálatok kutatási tevékenysége jogi meghatározottságának tisztázását követően a gyakorlati kérdéseket érdemes áttekinteni, vagyis azt, hogyan működött ez a gyakorlatban.

Alapvetésként kezelhetjük, hogy a szolgálatok feladataik végrehajtása érdekében felhasználták a rendelkezésre álló összes jogszerű lehetőséget, így ha nem voltak ismert megoldások egy-egy adott problémára, a tudomány eszközrendszeréhez nyúl-
tak, és a kutatás, a fejlesztés vagy innovációs módszerek keretén belül állították elő az új megoldásokat. Ezeket némely esetben tudományos együttműködések alapján dolgozták ki, míg más esetekben saját szervezetben belül, gyakorlati megoldásokkal hozták létre a kívánt terméket/szolgáltatást, de egyértelműen önálló kutatási-fejlesztési tevékenység eredményeként.

Stratégiai aspektusok

Míg a hidegháború időszaka alatt az élenjáró védelmi kutatások állami forrásból, állami kutatóközpontokban, katonai célok érdekében folytak, addig a 2000-es évek információs társadalmára az jellemző,⁶ hogy az innováció élvonalában a civil szféra áll, a magántőke felhasználásával zajlik a technológiai fejlesztés. Ez a tendencia a védelmi ipari kutatásokban egyértelműen tetten érhető, és természetesen kihat a nemzetbiztonsági szférára is.

Ugyanakkor az állami szerepvállalás természetesen nem szűnt meg teljesen, hiszen a 2021. évben kiadott *Nemzeti Katonai Stratégiában*⁷ (NKS) az az egyértelmű kormányzati törekvés fogalmazódott meg, hogy a védelmi ipar fejlesztésével változtatson a kialakult helyzeten, és a civil szféra primátusát változtathatóként kezelve a civil szféra kutatási–fejlesztési–innovációs tevékenységéhez közelítse a katonai innovációt.

Ezt bizonyítja az NKS védelmi iparról szóló VI. fejezete, amely szerint

„a védelmi ipar szerepe a nemzetgazdaságban általában sokkal tágabban értelmezendő, mint a védelemhez szükséges eszközök előállítására, mivel a nemzetgazdaságba beágyazódva a hazai kutatás-fejlesztési bázis aktív részét képezi, illetve nagy hozzáadott értékű termékeket képes exportpiacokra is előállítani. Éppen ezért a védelmi ipari kutatás-innováció húzóerőként hat a gazdaság műszaki színvonalára, és a védelmi célokat szolgáló kutatások eredményei a köznap felhasználásban is rövid átfutási idővel megjelennek”.⁸

⁵ *Frascati kézikönyv* 2002–2004: 245. szakasz.

⁶ CSIKI–TÁLAS 2013.

⁷ 1393/2021. (VI. 24) Korm. határozat.

⁸ 1393/2021 (VI. 24) Korm. határozat.

A polgári nemzetbiztonsági szervekkel szemben támasztott elvárásokat nem az NKS, hanem Magyarország *Nemzeti Biztonsági Stratégiája*⁹ (NBS) fogalmazza meg. Az NBS 166. pontja szerint: „Politikai, katonai és gazdasági információk megvédése szükségessé teszik a korszerű és hatékonyan összehangolt hírszerző és elhárító képességek alkalmazását.”

Az NBS 165. pontja ugyanakkor előírja, hogy „[h]azánk biztonsági környezetének romlása miatt szükséges a nemzetbiztonsági szolgálatok képességeinek továbbfejlesztése, különös tekintettel a titkos információgyűjtés koncentrált eszközrendszerére.” Mivel ágazati nemzetbiztonsági stratégia nem készült az elmúlt évtizedekben,¹⁰ az NBS rendelkezéseit tekinthetjük iránytűnek a nemzetbiztonsági szolgálatokkal szembeni stratégiai elvárásokban.

Bár a nemzetbiztonsági szolgálatokra vonatkozó NBS-dokumentumrész nem határoz meg olyan világos követelményt a kutatás–fejlesztés–innovációra, mint az NKS, az erre vonatkozó kormányzati igény a nemzetbiztonsági ágazat terén is megmutatkozik. Az NBS korszerű és hatékony képességet, valamint a képességek továbbfejlesztését várja el a szervezetrendszerrel, hiszen modern akkor lehet egy szolgálat, ha megfelel a kor legújabb tudományos, technológiai és nem utolsósorban intellektuális fejlettségi szintjének. Ráadásul a kormányzati elvárásoknak a VUCA-világ¹¹ és a diszruptív technológiák (mesterséges intelligencia, *big data* stb.) korában kell tudni eleget tenni.

Milyen feladatokat, megoldásokat és képességeket kell alkalmazni és kialakítani a nemzetbiztonsági szolgálatoknál, hogy kormányzati stratégiai elvárások teljesüljenek, és ennek eredményeképp korszerű és hatékony képességek álljanak rendelkezésre?

Tervezés, felkészülés

Bár ellentmondásosnak tűnik, hogy egy folyamatosan változó, bizonytalan világban hogyan lehet tervezni és felkészülni, ez az ellentmondás valójában látszólagos.¹² Mivel a változások nem érthetetlenek, továbbá a múltból erednek, ha sikerül jól meghatározni lényegüket, és letisztítani a kevésbé fontos elemeket, igenis adható előrejelzés a változás természetéről. De ehhez új módszereket és új típusú tudást szükséges implementálni a szolgálatok szervezetébe, már a tervezést és felkészülést vezető szakemberek részéről is, valamint meg kell honosítani ezeket az egész szervezetben, kultúraváltást eredményezve.

⁹ 1163/2020. (IV. 21.) Korm. határozat.

¹⁰ DRUSZA 2017.

¹¹ VUCA – angol betűszó, amely elsőként a katonai környezetben terjedt el, majd a vezetéselmélet is átvette, és a változó (*volatility*), bizonytalan (*uncertainty*), összetett (*complexity*), valamint ellentmondásos (*ambiguity*) környezetet jellemzi.

¹² BENNETT–LEMOINE 2014.

Reziliencia (rugalmas ellenálló képesség, képesség a rugalmas alkalmazkodásra)

A rezilienciával kapcsolatos elvárásokkal már az NBS-ben is találkozunk, egyidejűleg azoknak az európai stratégiai gondolkodásban való megjelenésével.¹³ Így a korábbi statikus megközelítést felváltotta a dinamikus szemlélet, ennek talaján állva kialakult a stratégiai feladatrendszernek való megfelelés összetettebb kezelési módja. Valamennyi védelmi területen – így a nemzetbiztonsági ágazat vonatkozásában is – a reziliencia szélesebb értelemben jelenti:

- a kihívások beazonosítását,
- a kockázatok csökkentését,
- megelőzési képességek építését,
- de a gyors és hatékony reagálás képességét is.

Ennek megfelelően a reziliencia határozza meg, hogy egy szervezet mennyire képes a változó kihívásoknak megfelelni. A vezetésnek így egyszerre feladata a konkrét kockázatok aktív kezelése, valamint ezzel párhuzamosan a szervezet rugalmas ellenálló képességének növelése. A rezilienciára való képesség növelése érdekében a leghatékonyabb módszer a szervezeti kultúra¹⁴ alakítása az oktatás, képzés lehetőségeinek keretén belül, valamint a szervezetben jelen lévő informális hálózatok bevonásával, a tudatosításon keresztül.

Együttműködés

Az NKS II. fejezete – „Nemzeti jövőkép a biztonság fényében” – Magyarországot olyan országgént definiálja, amely alkalmas és képes együttműködési hajlandóságot tanúsítani. A NKS 56 esetben foglalkozik az együttműködések különböző fajtáival, különféle szereplők vonatkozásában, de a mi szempontunkból leginkább a 146. pontra érdemes figyelni, amely szerint:

„Az állam külső és belső biztonságáért felelős szervek, a fegyveres és a rendvédelmi szervek és a polgári hatóságok tevékenységének összehangolására napjainkban nagyobb szükség mutatkozik, mint valaha. Ezzel összhangban folytatni és erősíteni kell a külügyi, a honvédelmi, a rendvédelmi, a nemzetbiztonsági, a bűnüldözési, az igazságszolgáltatási, a gazdasági és pénzügyi, a közegészségügyi és járványügyi, az élelmiszerbiztonságért felelős, a katasztrófavédelmi és a polgári válságkezelési szervek közötti koordinációt és együttműködést.”

Ez alapján teljesen világos az a kormányzati szándék, hogy a biztonsági kihívások kezelését kollaboratív módon kell megoldani, mert a válságok megelőzése, menedzselése nem valósulhat meg erős kooperáció nélkül.

¹³ CSIKI VARGA-TÁLAS 2020.

¹⁴ HELM 2015.

Ha az együttműködés kérdését vizsgáljuk, elsőként a teljes nemzetbiztonsági szervezetrendszerben kell áttekintenünk az együttműködés mint általános rendezőelv alakulását.¹⁵ A nemzetbiztonsági szolgálatok rendszermodelljét 2014-ben¹⁶ Héjja István három típusba sorolta a szolgálatok egymáshoz való viszonya alapján: a konkuráló (versengő), a szektoriális és a kooperatív (együttműködő) szolgálatok. Ha röviden összegeznünk akarjuk a modellrendszer lényegét, látható, hogy:

- a versengő modellben minden szolgálat egymástól függetlenül csatornázza be az információkat a döntéshozónak, és a szolgálatok közötti kooperáció nem cél;
- a szektoriális működési modell szerint minden szervezet az alapfeladatainak megfelelő ágazati miniszter irányításával dolgozik, az információk elsősorban az ágazati miniszterhez kerülnek;
- az együttműködési modellben információfúziós szervezeteknél gyűlik össze minden információ, itt értékelik, majd továbbítják az elemzett, kész információt a felhasználó kormánytagnak.

Hogy egy-egy országban mikor melyik modellt alkalmazzák, az nagyban függ az adott állam alkotmányos berendezkedésétől, történelmi hagyományaitól, illetve a kormányzati szereplők értékvalasztásától. Az elmúlt évtizedekben az információs társadalomban jelentkező új típusú kihívások egyre inkább arra kényszerítették a döntéshozókat, hogy a kooperatív modellt részesítsék előnyben, koordinatív testületek és információfúziós központok létrehozásával.¹⁷ 2022-ben a magyar nemzetbiztonsági szolgálatok rendszermodelljében változás történt: a május 5-ei jogszabályi változás¹⁸ a Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ jogutódjaként létrehozta a Nemzeti Információs Központot, ami egyértelmű elmozdulást jelent a versengő-szektoriális rendszermodell irányából az együttműködési modell irányába. Így levonhatjuk azt a következtetést, hogy az elkövetkező időszakban az együttműködés erősítése a szolgálatok között új szintre lép.

Innováció

Napjainkban az egyik leggyakrabban jelentkező elvárás valamennyi szervezet felé az innováció meghonosítása és alkalmazása.

Elsőként érdemes tisztázni, hogy mi is az innováció. A magyar jogrendben a következőként határozták meg:

„A gazdasági tevékenység hatékonyságának, jövedelmezőségének javítása, a kedvező társadalmi és környezeti hatások elérése érdekében végzett tudományos, műszaki, szervezési, gazdálkodási, kereskedelmi műveletek összessége, amelyek eredményeként új vagy lényegesen módosított termék, eljárás, szolgáltatás jön létre, új vagy lényegesen módosított eljárás, technológia

¹⁵ KOVÁCS–DOBÁK 2017.

¹⁶ HÉJJA 2014.

¹⁷ URBÁN 2020.

¹⁸ 2022. évi IV. törvény.

alkalmazására, piaci bevezetésére kerül sor, ideértve azokat a változásokat, amelyek csak adott ágazatban vagy adott szervezetnél minősülnek újdonságnak.”¹⁹

A fogalom önmaga is segít az eligazodásban, és egyértelművé teszi, hogy az innováció nemcsak mérnökök által végzett iparjogvédelem alá tartozó új termékek, eljárások megalkotása, hanem egy sokkal összetettebb, a mindennapi fejlődést is elősegítő folyamat. Ha a teljes nemzetbiztonsági ágazatban vizsgáljuk az innovációra való készséget és képességet, elsősorban nem a technológiai innovációra kell fókuszálnunk, hanem általában véve azt a képességet kell vizsgálnunk, amely az innovációt mint megújulást kezeli. Egyrészt, mert a gyorsan változó világban kell helytállni a szolgálatoknak is, másrészt az innovációra való képesség szoros összefüggésben áll a rezilienciára való képességgel. Összességében az innovációs folyamatok megkerülhetetlenek és megkérdőjelezhetetlenek,²⁰ így a tudásalapú társadalom és gazdaság, valamint szervezetek nélkülözhetetlen alapja.

Miután bemutattam, hogy az NBS-ben meghatározott korszerű és hatékony képességekkel rendelkező nemzetbiztonsági szolgálatoknak milyen alapelvek mentén kell építkezniük, érdemes visszatérni a kiinduló gondolathoz, hogy milyen módszerek támogatják a szolgálatok modern, stratégiai célokat szolgáló tudományos tevékenységét. Ebben az ágazatban meghonosodott szervezetszerű tudományos munka, az önálló kutatás-fejlesztési tevékenység mellett fontos szerep juthat a tudományos munka egyéb kereteinek.

A tudományos munka egyéb keretei

A tudományos kérdések professzionális kezelésének mutatója lehet, hogy milyen szervezeti keretek között foglalkoznak a tudománnyal.

Van-e olyan intézményesült forma, amelynek fő feladata a tudomány, hiszen az olyan hierarchikus szervezetekben, mint a szolgálatok, egy szervezetrendszerbe integrált vagy szervezetközi, tudománnyal foglalkozó, dedikált szerv egyértelműen erősíti a biztos feladat-végrehajtást, szemben azzal, ha nincs ilyen önálló feladatkörrel rendelkező szerv.

A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok közül elsőként a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Tudományos Tanácsa alakult meg 2010 decemberében „azzal a céllal, hogy egyrészt megpróbálja a tudomány eredményeit közel hozni a napi élet szükségleteihez, másrészt a gyakorlatban megszerzett tudást a tudományos kutatók számára elérhetővé tenni”.²¹ Az Alkotmányvédelmi Hivatal Tudományos Tanácsa 2012-ben alakult meg. Működése az elmúlt évtizedben átalakult, aminek eredményeképpen a tudományos kérdések kezelését tanácsadó koordinálja a hivatalban lévő oktatási szerv támogatásával. Az Információs Hivatalnál 2019-ben alakult meg a Tudományos Tanács, de az elmúlt időszakban a szolgálatnál bekövetkezett változások a tudomány területén

¹⁹ 2014. évi LXXVI. törvény.

²⁰ BUZÁS–SZANYI 2004.

²¹ BODA 2014.

is éreztették hatásukat, és a Hírszerző Akadémia koordinálja, valamint támogatja a hivatal tudományos életben való megjelenését.²² A Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ úgyszintén 2019-ben hozta létre Tudományos Tanácsát, amely jogutódlással a Nemzeti Információs Központ irányításával működik tovább.

2022-ben a nemzetbiztonsági szolgálatoknál elindult változás, amely az új, kooperációs rendszermodell irányába tett elmozdulást, arra is lehetőséget adott, hogy a tudományos kérdések kezelése is új szintre kerüljön. Ennek keretében már 2022 nyarán megkezdte tevékenységét a szolgálatok vezetőiből és szakértőiből álló csoport, amelynek tagjai feladatuknak azt látták, hogy áttekintsék a rendszert, és javaslatot tegyenek egy új tudományos működési modell kialakítására. A munkacsoport 2023. március végére befejezte a feladatának első szakaszát, és 2023. április 3-án hivatalosan is megkezdte működését a Tudományos Innovációs Fórum (TIF). A megalakulással egyidejűleg a szolgálatok tudományos tanácsainak megszűnt az önálló működése, és a TIF keretében folyik tovább a megkezdett munka.

Tudományos Innovációs Fórum (TIF)

Elsőként azt érdemes hangsúlyozni, hogy a TIF megalakulásához vezető úton egyértelművé vált: a munkacsoportban szerepet vállaló kollégák mindegyike elkötelezett az együttműködés erősítésében. Felismerték, hogy a feladat nemcsak arról szól, hogy hozzunk létre egy új szervezetet, hanem arról is, hogy korszerűsítsük a szolgálatok tudományhoz való hozzáállását, tudományban való részvételét, értéket teremtsünk és egyben innováljunk. Ennek megfelelően az előkészítés során valóban előkerült mindaz a feladat, megoldás és képesség, amely alapján a szolgálatok szintet tudnak lépni egy korszerű és hatékony működési modellben (tervezés, előkészítés, reziliencia, együttműködés, innováció).

A közös értékrend felállítása után rövid időn belül egyetértés született abban, hogy a szolgálatok ne csak önmagukban, elkülönülten, rosszabb esetben silószerűen kezeljék a tudományos-innovációs kérdéseket, hanem legyen olyan közös szerv is, ahol egységesen, újraformálódó intellektuális közösségként lehet jelen lenni.

Ennek a közösségépítő elképzelésnek a talaján jött létre a TIF szervező, koordináló, véleményező és javaslattevő testületként, természetesen nem érintve a szolgálatok jogszabályban meghatározott jogait és kötelezettségeit.

A Tudományos Innovációs Fórum tagjai már a szerv elnevezését is úgy választották, hogy az egyben tudja szimbolizálni az értékek megőrzését, de a megújulást is. Így a névben megjelenő tudományos szó az elmúlt időszak iránti tiszteletet és az értékek megőrzését fejezi ki, az innováció pedig új elemként jelenik meg, és a megújulást, illetve a folyamatos értékteremtő változást jelenti. Az elmúlt időszak „tanács” mint szervezet kifejezését is azért változtatták fórumra, mert struktúra szempontjából a hierarchizált helyett egy nyitottabb működést vizionálnak, egyben szélesebb tartalmi kérdések megjelenítésének lehetőségét a szigorúbb célirányultság helyett.

²² Lásd: <https://ih.gov.hu/szervezeti-felepités.html>

A TIF a következő célkitűzéseket fogalmazta meg:

- megteremti a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok számára a tudományos életben való részvétel szervezeti kereteit;
- támogatja a tudástranszfert;
- ösztönzi a tudományos eredmények gyakorlatban való alkalmazását;
- segíti az új, szakmai ötletek megvalósítását.

A célkitűzések megfogalmazása kellően általános, de a TIF ügyrendje feladattá konvertálja és meghatározza azokat a felhatalmazási kereteket, amelyek között a szervezet eljárhat. A TIF-nek a hagyományos tudomány és kutatás támogatási feladatain túl azt az új szerepét érdemes kiemelni, amelyben a Triple Helix²³ modell egy szereplőjeként helyezi el magát a nemzetbiztonsági közösségben. Ennek oka, hogy mára már egyértelművé vált: az elszigetelt működés minden területen zsákutca, és a szervezeteknek keresniük kell azokat a partnereket, akikkel a közös munka valódi értékteremtő folyamattá konvertálódik.

A modellválasztás adott, mert a Triple Helix rendszer is a szereplők kooperációját helyezi a középpontba, de a tudomány, kutatás, fejlesztés és innováció oldaláról. A Triple Helix a közigazgatás, az iparág és az egyetemi szféra együttműködési modellje, amelynek célja a hatékony kapcsolatrendszer építése a szereplők között, evvel támogatva a folyamatos innovációt.

Konklúzió

Egy szervezet működésének megkezdésekor még nem lehet látni, hogy valóban sikeressé tud-e válni, hiszen számtalan előre nem látható körülmény befolyásolja a tevékenységét. De ha a szervezetet úgy alakítják ki, hogy mindenki egyetért a céljaiban, a tevékenység elveit az egész közösség elfogadja és magáénak érzi, akkor lehetőség nyílik az értékteremtésre. A TIF ezeken az alapokon kezdi meg a működését, és az elkövetkező időszak lehetőséget teremt, hogy a tudományban (kutatás–fejlesztés–innováció területén) sikeres feladatokat valósítson meg, evvel hozzájárulva a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok tudásalapú közösségépítéséhez.

Felhasznált irodalom

BENNETT, Nathan – LEMOINE, James (2014): What VUCA Really Means for You. *Harvard Business Review*, 92(1/2), 27.

BODA József (2014): A tudomány az állambiztonság és a nemzetbiztonság szolgálatában. A tudományos képzés rendszere a nemzetbiztonság területén. *Nemzetbiztonsági Szemle*, 2 (különszám), 80–92.

²³ ETZKOWITZ–LEYDESDORFF 1999.

- BUZÁS, Norbert – SZANYI, Miklós (2004): *Challenges of Hungarian Science Policy: The Evolution of a Knowledge-based Economy and Society*. IWE Working Papers 143. Institute for World Economics of the Hungarian Academy of Science.
- CSIKI Tamás – TÁLAS Péter (2013): A védelmi beszerzés és kutatás-fejlesztés kapcsolata a védelmi tervezés rendszerében – nemzetközi tapasztalatok. *Nemzet és Biztonság*, 6(3–4), 107–142.
- CSIKI VARGA Tamás – TÁLAS Péter (2020): Magyarország új nemzeti biztonsági stratégiájáról. *Nemzet és Biztonság*, 13(3), 89–112. Online: <https://doi.org/10.32576/nb.2020.3.7>
- DRUSZA Tamás (2017): A nemzetbiztonsági stratégiáról a Nemzeti Katonai Stratégia tükrében. *Nemzetbiztonsági Szemle*, 5(3), 77–88.
- ETZKOWITZ, Henry – LEYDESDORFF, Loet (1999): The Future Location of Research and Technology Transfer. *The Journal of Technology Transfer*, 24(2–3), 111–123. Online: <https://doi.org/10.1023/A:1007807302841>
- Frascati kézikönyv* (2002–2004). OECD – Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal. Online: <https://nkfih.gov.hu/hivatalrol/jogelod-szervezetek/frascati-kezikonyv>
- HAZAI Lászlóné – DOBÁK Imre (2020): A tudományos munka szerepe a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat életében. *Nemzetbiztonsági Szemle*, 8(1), 148–159. Online: <https://doi.org/10.32561/n.sz.2020.1.9>
- HÉJJA István (2014): Nemzetbiztonsági szervezeti modellek. In DOBÁK Imre (szerk.): *A nemzetbiztonság általános elmélete*. Budapest: Nemzeti Közszerzői Intézet, 57–64.
- HELM, Patrick (2015): Risk and Resilience: Strategies for Security. *Civil Engineering and Environmental Systems*, 32(1–2), 100–118. Online: <https://doi.org/10.1080/10286608.2015.1023793>
- KOVÁCS Zoltán András – DOBÁK Imre (2017): *Korszakváltások a magyar nemzetbiztonsági intézményrendszerben (1990–2016)*. Budapest: Dialóg Campus.
- URBÁN Attila (2020): A koordinációs folyamatok intézményi háttérének evolúciója a magyar nemzetbiztonsági igazgatásban. *Nemzetbiztonsági Szemle*, 8(1), 5–32. Online: <https://doi.org/10.32561/n.sz.2020.1.1>

Jogi források

1995. évi CXXV. törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról
2014. évi LXXVI. törvény a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról
2022. évi IV. törvény egyes törvényeknek a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló 2022. évi II. törvényhez kapcsolódó módosításáról
- 1163/2020. (IV. 21.) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról
- 1393/2021 (VI. 24) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiájáról